

קהל רבני

צאנז
קלויזענבורג

בס"ד | גליון ס"ב | חוקת | תשפ"א

זכור
אהבת
קדומים

כהוראת רבינו שליט"א:
אין לעיין בבטאון בזמן התפילה

מבאר רבותינו

ליקוטים נפלאים מדברי רבותינו הק'
על פרשת השבוע

ומכלל הן אתה שומע לאו כי אם לא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי שהן כללות התורה לא יטהר לעולם טהרה גמורה הראוי כמדובר.

(באר מים חיים בפרשתן)

זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול (במדבר יט ב).

נראה לבאר על פי מה שכתב בספה"ק זרע קודש (לראש השנה) זל"ק: היצר הרע המטטין איך יכול לבוא לפני הקב"ה לומר זה האדם עשה עבירה, כי זה הדבר אינו יכול להשמיע כלל לפניו ית"ש בעולמות העליונים הקדושים שכבודו ית"ש עוצם עיניו מראות ברע, ואיך יכניס היצר הרע דבר מאוס כזה וכו', רק כי בכל עבירה יש ניצוצות קדושים המחיה אותה והוא כח התשובה והוא המחיה פעולת העבירה, והנה על דרך זה בא המקטרג ואומר אדם זה ברא ביום זה כח התשובה זו, למשל שעבר עבירה שחייב בה לעשות תשובה ולהתענות עליה כמה תעניתים למשל מאה תעניתים, בא המקטרג ואמר אדם זה ברא מאה תעניתים וכו'. וזה שאמר 'הסובל ומעלים עין מסוררים' רק מביט על כח התשובה היפה כוונת המקטרג, רק ית"ש דורש טוב לעמו עד מאוד לאין שיעור, עכלה"ק. והובאו דבריו בספה"ק דברי חיים (לראש השנה).

והתעוררות נפלאה הוא זה, שבנוסף לאתערותא דלעילא שנמצא בשמי מעל שהקב"ה כביכול אינו מביט בחטאי בני קל חי ורק מסתכל ומצפה על התיקונים שבני ישראל צריכים לעשות כדי שיטהרו מעוונותיהם, אלא גם בני ישראל בעצמם יש אתערותא דלתתא שאינם מתייאשים מתשובה כשהם מלאי חטא, ובראותם שהקב"ה מעלים עיניו מהעוונות, מתחזקים בזה ומתקרבים להש"ת כשיודעים שיקבל תשובתם ועל ידי זה יסתמו פיהם של המקטרגים.

ובכן יבואר הכתוב, דהנה הפרה אדומה בא לכפר על חטא העגל וכמו שמביא רש"י בשם ר' משה הדרשן תבוא אמו ותקנח צואת בנה כן תבוא הפרה ותכפר על העגל, והנה כתב החיד"א (דבש לפי, ח כד) שחק מורה על תשובה על שם הכתוב רחוק מרשעים ישועה כי חוקק לא דרשו (תהלים קיט קנה). והכתוב בא להורותינו יסוד גדול בתיקון החטאים, ואמר זאת חוקת התורה ששורש העבודה בעשיית תשובה הוא להסתכל על החלק של עשה טוב ולא על הרע, ולכן כתב כאן חוקה יהודיע שעל אף שחטאו ישראל בעגל עם כל זה אל יתייאשו במה שחטאו, רק העיקר הוא התשובה והעשה טוב שרק על זה מסתכל הקב"ה ולא על החטאים.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א, לש"ק חוקת תשס"ה)

זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר. זאת התורה אדם כי ימות באהל (במדבר יט ב-ד).

הנה האדם צריך לעבוד הבורא ברוך הוא בשני מדרגות יראה ואהבה, ויראה הוא לחשוב שסופו לעפר, כי מחמת שיש באדם יסוד העפר שהוא ממשיכו לתאות רעות ח"ו, וצריך לשבר תאותו גם כן בדבר הדומה לזה והיינו שסופו לעפר וזהו היראה. ואהבה היא רוממות קל, וזהו תמיד לאדם מלחמה כבידה מלחמת היצר הרע המטיתו תמיד. וזהו זאת חקת דהיינו המצוה שאין לה טעם האדם העושה אותה הוא מצד אהבה שאוהב את הבורא ומקיים מצותיו וחוקיו, וזהו זאת חקת התורה שיהא לימוד התורה באהבה כחוקה, ומדריגה הב' וזאת התורה אדם כי ימות היינו יראה שיזכיר יום המיתה, ובזכות זה נזכה במהרה שיקום בנו מקרא שכתוב בלע המות לנצח אמן כן יהי רצון.

(נועם אלימלך בפרשתן)

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר. זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול (במדבר יט א-ב).

חד לאמר מיותר הוא, על פי מה שפירש רש"י והוא מדרשת חז"ל לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה וכו' לפיכך כתב בה חוקה גזירה היא וכו'. והנה במדרש וגם ר' משה הדרשן כתב בה טעם לכפר על עון העגל תבא אמו ותקנח וכו'. והנה כתב הרב בעל הפלאה השטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה טעם וכו' כדי שיאמרו הטעם של ר' משה הדרשן ויתעורר עליהם ח"ו וכו', וצוה הקב"ה שלא לומר הטעם רק להשיב חקה היא, עכ"ד. ובזה מובן הדבר מה שדקדקו לומר שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה וכו', תיבת 'לומר' מיותר. אך על פי הנזכר לעיל מדוקדק, שהם רוצים שיאמרו ישראל הטעם, ובזה תבין זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר, השם יתברך צוה לאמר לשטן ולאומות העולם חקה היא, אבל באמת יש בה טעם.

(אגרא דכלה בפרשתן)

הוא יתחטא בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר ואם לא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי לא יטהר (במדבר יט יב).

כי יום השלישי ירמוז על התורה הקדושה הנקראת אוריאל תליתאי כמאמר חז"ל (שבת פח א), ויום השביעי מרמז על יום השבת, ואם בשני הדברים האלה הוא מתחטא ומטהר אז ודאי יטהר.

זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול (במדבר יט ב).

בו יבואר הפסוק (תהלים קיג ט) מושיבי עקרת הבית, כי בעולם הזה נראה לאדם שנברא בכדי לעשות עסקי עולם הזה, אבל באמת זה אינו והעיקר בריאת האדם היה להשיג אחדות הבורא ברוך הוא. וזהו מושיבי עקרת הבית, כשיבוא הגואל במהרה בימינו אז יתגלה עיקר עשייתן של אדם בעולם הזה כדי להשיג אחדות הבורא ברוך הוא. וזהו הרמז זאת חוקת התורה, כי יש מצות אשר השכל מחייב אותם ונמצא אדם העושה אותם אינו ניכר כל כך שעושה אותם בעבור ציווי הבורא על אלו המדות, ולכן נתן הבורא ברוך הוא מצות אשר אין השכל משיג בו טעם כלל, ואדם העושה אותם אזי ניכר שאינו עושה אותם רק בעבור מצות הבורא ברוך הוא עליו, וזהו הרמז בפסוק זאת חוקת התורה, לכך נתן הבורא מצות אשר הם חוקה אשר אין השכל מחייב אותם כדי שיהיה נראה אשר צוה ה' לעשות, שהאדם אינו עושה המצות רק בעבור ציווי הבורא עליהם.

(קדושת לוי בפרשתן)

זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול (במדבר יט ב).

במדרש (רבה יט ו) אמר רבי יוסי בן רבי חנינא אמר הקב"ה למשה לך אני מגלה טעמה של פרה, ולאחרים חקה. ונראה לפרש כי הנה טעם הפרה נגלה שמקנחת צואת בנה (שם), אך הקשו המפרשים הלא במרה נצטוו, כמו שדרשו רז"ל (מכילתא) חק (שמות טו כה) זה פרה, והיה קודם העגל. אך נראה לומר כי באמת זה דרכו יתברך הקדים רפואה למכה, והנה חכמתו של יוצר בראשית שלא לבטל בחירה, וידוע דידיעתו אינה מוכרחת ואמירתו מוכרחת כמו שפירשו ואלו צדיק ורשע לא קאמר (נדה טז ב), ולכן אז נצטוו עליה ונאמרה פרשה זו כי אין מוקדם ומאוחר בתורה, והיתה חקה כי אי אפשר לגלות הטעם אז, והיינו שם שם לו חוק, דלכאורה תיבת שם מיותר, רק דרצה לומר דשם במרה היה חק, וזה כונת רז"ל חק זה פרה אדומה, והבן. והנה במשה שהיה לו מדריגת נבואה בדרך חכמה, משיג רצון אלקי בלי שמיעת דבור כמו שהיה בפלטין של פרעה, יוכל להשיג זאת, ולכן לך אני מגלה ולאחרים חקה כנזכר לעיל.

(ישמח משה בפרשתן)

ב"ה המשיגה אמיתי הזן ומפרנס בריח בלי הפסק כלל, אז עושה האדם הילולא במחשבתו ההיא אשר לא מטהר גגם חלילה בעולמות עליונים, ומתישין כח פמליא של מעלה ר"ל, ואז נפסק השפע חלילה, וצריך השל"ת ב"ה לצוות מחדש השפע שתלך כמו מתחילת הבריאה.

וזהו וכי תאמרו כו', שהתורה מלמדת לאדם דרכי השם שיהיה שלם בבטחונו על אלקיו ולא יאמר כלל מה יאכל, כי כאשר חלילה יפול מן הבטחון לחשוב מה יאכל הוא עושה גגם חלילה בהשפע ואטרוהו כלפי שמיא לצוות מחדש, וכי תאמרו פירוש כאשר תאמרו כך, אז תטריחו אותי וצויתי כו', אלא לא תתנהגו כך ותבטחו בה' בכל לבבכם, ואז תלך השפע בלי הפסק כלל תמיד לא יחסר כל בה, עכ"ל"ק.

איולת הדאגות

מכאן מוסר השכל לאנשים חסרי דעת היוצאים מבהלים ודחופים לחפש להם מקום עבודה ומקור פרנסה, וזאת כשעדיין ברשותם מזון כדי אכילת שבוע ושבועיים או אף לחצי שנה, ולמרות כן שרויים בדאגה וטירדה בצורה המעוררת חמלה, וכאילו זה שבוע ימים כבר לא בא אוכל לפיהם.

איה אמונתך באלקיך? איך אתה משבח ואומר נותן לחם לכל בשר? ואיך אתה מתפלל ברך עלינו את השנה הזאת, וברכנו ה' אלקינו בכל מעשה ידינו, כשאמונתך רפויה בידך?!

וכבר האריך בזה בנועם לשונו בחובת הלבבות (פתיחה לשער הבטחון, ועוד) עיי"ש, והדברים כולם נכוחים למבין וישרים למוצאי דעת.

בין כך תלויים בחסדי הבורא

כל מי שיש בו נקודה של יהדות ונקודה של דעת יעמוד ויתבונן בעצמו: "למה אני עמל ודואג, והלא בין כך אני תלוי ועומד בחפצו ית"ש, וממה נפשך, אם אין ברצונו ית"ש שאחיה, הרי לא יועיל הון ביום עברה לשמרני מידי מלאך המות, ולאחר אריכות ימי ושני כבר איני צריך לכסף. ואם ברצונו ית"ש שאחיה בין החיים, הלא בהכרח שיתן לי גם לאכול, כיון שאי אפשר לאדם להתקיים בלי אכילה, וכל זמן שהנשמה בקרבי מאן דיהיב חיי יהיב מזונא, ובהיות כן למה אני דואג?"

רחמנות להסתכל עליהם איך שהעניות מעבירה אותם על דעתם והם דואגים ומתאוננים, ולא רק שאומרים "מה נאכל", אלא שהמה בקשו חשבונות רבים ומדלגים ורצים מקצה העולם ועד קצהו, ואף מעמידים את חיייהם בסכנה בעסקים מפוקקים וכיו"ב, וכל זאת מתוך מחשבה פסולה של כוחי ועוצם ידי יעשה לי חיל.

וכיון שאדם דואג על איבוד דמיו והופך עולמות

והשאר נעשה כבר בידי שמים, ולא מידי היתה זאת לכם כל הרעש הזה.

בפעולה קטנה יזמין ה' מחסורנו

אמנם איננו צדיקים במדרגה כזו שיזרקו לנו כסף לתוך החלון בלי שום פעולה מצידנו, ואנו צריכים גם לעשות, לדבר פעם איזה דיבור, ללכת פעם ברחוב, או לגשת לחלון ולהסתכל, וברצות ה' יזדמן מזה כל מחסורנו.

ומכל מקום לא צריכים לפעולות גדולות ביותר, אין מהצורך לעבוד י"ח שעות ביממה או עשר או שמונה שעות.

אמונה פותח הצינורות

זה כלל גדול שכפי שמרבים להשקיע בעבודה ויגיע כפיים, שוב באמת נזקקים יותר ויותר לקיים בזיעת אפך תאכל לחם, ואלמלי היה לאנשים קצת יותר בטחון והיו סומכים ביותר על השל"ת, כי אז היו כל הצרות בטלים, והכל היה נראה אחרת.

אם היה אדם קובע בדעתו בידיעה ברורה שהשל"ת הוא הזן ומפרנס לכל, הוא נותן לכל בהמות ועופות ולכל השקצים ורמשים, ובודאי שגם לי יתן, כיון שגם אני הנני אחד מברואיו, ואיני מהרהר בזה אף לרגע כי ברור לי שהישועה תבא באיזשהי אופן כי הרבה דרכים למקום, אם היה לו נקודה מאמונה זו, כי אז היו צינורות השפע נפתחים להריק לו ברכה עד בלי די.

הדאגה מערער מקור הפרסה

אבל דא עקא ששרויים בדאגה, ושואלים הלכו בו מאין יבא עזרי, ועצם שאלה שכזאת מערערת מקור פרנסתו.

כן כתב בנועם אלימלך (פרשת בהר בד"ה וכי תאמרו מה נאכל) בשם אחיו הרה"ק הרבי ר' זושא ז"ע, וז"ל: השל"ת ב"ה כשברא את העולם השפיע מטובו צינורות מושכין שפע לצרכי בני אדם, ודרך השפע שלא להפסיק כלל, אלא כשהאדם נופל ממדרגתו, ואין לו בטחון בבורא

ריבוי ההשתדלות גורם לצמצום השפע

סיפור: די בהשתדלות מועטת * בפעולה קטנה יזמין ה' מחסורנו * אמונה פותח הצינורות * הדאגה מערער מקור הפרסה * איולת הדאגות * בין כך תלויים בחסדי הבורא * אמונה - זקוקה עבודה רבה * ענין ההכאה במטה * שמעו נא המורים - שוטים

ויקהילו משה ואהרן את הקהל אל פני הסלע ויאמרו להם שמעו נא המורים המן הסלע הזה נוציא לכם מים. ופרש"י: המורים, שוטים.

הדקדוקים בפרשה זו רבו כמו רבו. למה קרא אותם שוטים. גם תמוה מה שאמר המן הסלע הזה נוציא לכם מים, והלא בודאי שכן הוא שיוציא להם מים מן הסלע הזה וכדבר ה'. גם כל המעשה של מי מריבה צריכה תלמוד, והאריכו בזה המפרשים.

סיפור: די בהשתדלות מועטת

נקדים את המסופר על צדיק אחד שהיה יושב בביתו על התורה ועל העבודה, והדחקות היתה מנת חלקו.

פעם ביום חמישי לעתותי ערב, כשעדיין לא היה בבית שום דבר מצרכי שבת, הציקתו אשתו הרבנית ברוב צערה שאין זה תכלית לשבת כל היום בבית ומאין יבא לחמם, ומדוע אינו עושה איזה השתדלות לפרנסת ביתו וכו'.

הוא שמע לדבריה וקם מלימודיו ויצא החוצה, ניגש לבית שכנו ונגע באצבעו בחלונו, והסתלק משם והלך לדרכו.

מיד יצא הלה ורדף אחריו בבהילות ושאל אותו: מה רצונך ומה חסר לך? סח לו הצדיק שבינו ריקם מכל, ואין לו להוצאת שבת. תמה הלה ושאל: וכי בשביל זה יש לעשות כל הרעש הזה, להקיש על חלונות ביתי בדפיקות חזקות כאלו שנעו אמות הספים, וכל בני הבית נחרדו וימס לבבם?!

נם לו הצדיק והורה לו פרק בהלכות משא ומתן, דע לך שקבלתי מפי רבי שמהות הפעולה וההשתדלות שאדם חייב לעשות לצורך פרנסתו הכל תלוי לפי מעשיו, וכשבאה הרבנית אלי וטענה שעלי לעשות איזה פעולה לפרנס את ביתי, שיערתי בעצמי שדי לי לעשות פעולה קטנה כנגיעה בחלון.

ואכן ניגשתי לחלונך, ונגעתי בנגיעה קלה ביותר,

אוצרות חיים

פנינים יקרים מבאר חיים נשאבים
מכ"ק מרן רביה"ק זי"ע
על פרשת השבוע

התורה, ועכשיו נבין גודל הענין דקל וחומר מה טומאת מת כך טומאת עריות לא כל שכן, ודרשינן בגמרא (סנהדרין נו ב) כל הפסוק ויצו ה' אלקים על האדם לאמר זה גילוי עריות, ולפי זה יש לפרש זאת חוקת התורה דרך על ידי טהרת טומאת מת יגיע לידי תורה, אם כן נבין את אשר צוה ה' לאמר דהיינו עריות שעל אחת כמה וכמה שמעכבת לידיעת התורה.

(רעד"ר חוקת, תשכ"ג)

**ויבואו בני ישראל כל העדה מדבר צן
בחודש הראשון וישב העם בקדש ותמת
שם מרים ותקבר שם. ולא היה מים לעדה
ויקהלו על משה ועל אהרן (במדבר כ א-ב).**

בכלי יקר כתב על צד העונש חסרו המים לפי שלא הספידוה כראוי עי"ש. וראוי לבאר למה באמת לא הספידוה כראוי.

מצינו (מועד קטן כח א) למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה לומר לך מה פרה אדומה מכפרת אף מיתתן של צדיקים מכפרת, ויש לבאר למה דייקא במיתת מרים נכתב רמז זה ולא בשאר הצדיקים. ונראה כי במרים היה מקום לחשוב שבחטאה מתה על דברה לשון הרע באחיה, ולאפוקי מטעות זה הסמיך הכתוב את מיתתה לפרשת פרה, לומר לך שלא מתה בעוונה אלא לכפר על עון הדור.

ויש לומר שבאמת חשבו כן בני ישראל, ומטעם זה לא נתעסקו כל כך בהספדה. ויש לומר שעל זה גער בהם משה שמעו נא המורים, וברש"י לשון שוטים, ועל דרך שאמרו (ראש השנה יד ב) העושה מחומרי בית שמאי ומחומרי בית הלל עליו הכתוב והכסיל בחושך הולך, הרי שמי שמעיו סותרים זה את זה נקרא כסיל ושוטה, וכן בני ישראל מתחילה תבעו את כבודו ולכן לא הספידו את מרים, ועכשיו הם באים ומריבים עליו ואינם חסים על כבודו, והני סיתראי נינהו.

(לש"ק חוקת, תש"כ)

על פי מה דאיתא במדרש (שמות רבה לב א) אני אמרתי אלקים אתם, אילו המתינו ישראל למשה ולא היו עושים אותו מעשה לא היתה גלויות ולא מלאך המות שולט בהן, וכמאמר הכתוב והמכתב מכתב אלקים הוא חרות על הלוחות, מהו חרות רבי יהודה אומר חירות מן גלויות ורבי נחמיה אומר חירות ממלאך המות. ואם כן כל אימת שמת אדם מתעורר שוב חטא העגל שגם את המיתה וצריך על כך כפרה חדשה, לכן מביאים את הפרה אדומה שתבוא אמו ותקנה צואת בנה.

(חו"ר חוקת, תשכ"ד)

**זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר
אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה
תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה
עול (במדבר יט ב).**

עמדו המפרשים בזה מאי זאת חוקת התורה, הוי ליה למירא זאת חוקת הפרה וכמו שאומר זאת חוקת הפסח. ונראה דהנה ישנם בני אדם היודעים בעצמם שרוצים להיות יהודי כדבעי ולעבוד את הש"ת ובכל זאת אינם רואים ברכה בעבודתם, ואינם יודעים מה הגורם לכל זה, ונראה לומר דהנה דרשו בגמרא (חגיגה יב ב) על הפסוק יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי כל העוסק בתורה בלילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום, ויש להסביר הענין על פי מה שאמר פעם אחד שייין בתשובות הרשב"א לזקה"ק בעל הדברי חיים זי"ע, איפה לוקחים את התורה של הרשב"א, צווח זקה"ק בקול עצום איפה לוקחים את קדושת הרשב"א.

ופירוש דבריו הקדושים נראה לומר דאל תחשוב שהרשב"א קיבל במתנה מוח עצום שיוכל לתפוס את עמקות תורה הק', זה אינו דכל האומר הקב"ה וותרן הוא כו' (בבא קמא נ א), אלא שהרשב"א בקדושתו שקידש וטיהר את עצמו מילדותו וטיהר את המחשבה מכל סיג ופגם על ידי זה היה יכול להגיע למדריגות כה רמים בלימוד התורה, ורק על ידי התנהגות בקדושה ובטהרה ולהיות מוכן בכל רגע להישרף על קדושתו ית"ש ויתעלה אז אפשר להגיע למדריגת הרשב"א בלימוד התורה.

יודע את אשר אמר האריז"ל להמקובל הרח"ו למה הראשונים היה להם כתר תורה מה שאין נמצא כהיום, כי היה להם אפר פרה ליטהר מטומאת מת. וקחזינן מזה שאף טומאת מת מעכבת לקדושה. ומעתה יובן הכתוב, זאת חוקת התורה, דרך על ידי הטהרה ואפר פרה וכלו להגיע למעלות

**זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר
אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה
תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה
עול (במדבר יט ב).**

במדרש (רבה) אמר שלמה על כל אלה עמדתי ופרשה של פרה אדומה חקרתי ושאלתי ופשפשתי אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, עכ"ל.

יבואו לפי מה שכתב בנועם אלימלך בענין שפרה מטהר טמאים ומטמא טהורים, כי הצדיקים שהם קדושים וטהורים ועולים תמיד במעלות הקדושה נדמה להם תמיד שעדיין לא עשו מאומה ושהם הכי גרוועים, ואילו הרשעים והטמאים מדמים בנפשם שהם טובים ושלמים ומלאים מצוות, וזהו מטמא טהורים רצה לומר הצדיקים הטהורים היא מטמאת לפי שמדמים בעצמם שהם טמאים ח"ו בחטאים, ומטהר טמאים שרשעים החוטאים חושבים תמיד שהם הצדיקים הטהורים, עי"ש. וסיבת הדבר היא דכפי מה שהאדם מתעלה הוא מתדבק יותר במי שאמר והיה העולם וממילא רואה תמיד יותר ויותר את שפלות עצמו, ולעומת זה הטמא מתרחק והולך מהקדושה וממילא נופל לידי גאות שהיא כעבודה זרה (סוטה ד ב).

ובפשטות יש לבאר מה שנרמז ענין זה בפרשת פרה אדומה וטהרת טמא מת דייקא, ועל דרך דמצינו (אבות א) שניא את הרבנות מקברת בעליה, וכן אמרו (סנהדרין צב א) לעולם הוי קביל וקיים, וזה שאמר (דברים טז ד) 'אתם הדבקים בה' אלוקים' והרי מי שדבוק בהש"ת ותורה הק' טבעי הדבר שהוא בבחינת מטמא טהורים, שיודע את שפלותו ושאינו ראוי לעמוד לפני הש"ת, ואינו בא לידי התנשאות, וממילא 'חיים כולכם היום' על ידי זה שתתנהגו בענוה, והש"ת נותן לו חיי עולם הזה כדי שיוכל לעשות נחת רוח לפניו ית"ש.

ולזה כשאחד מת ונפטר מן העולם ואפשר משום דלא הוה קביל וכי"ף וכעין מה שאמרו (חגיגה ה א) אי בעי האי מרבנן הוה חיי, לכן אמרה תורה כל הבא אל האוהל יטמא, וטהרתו באפר פרה שמורה על מדת הענוה ולהורות נתן שיתרחק מהגיאיות. וזה דבר המדרש, דביקש שלמה להבין טעמה של פרה אמר 'אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני', כלומר דהא גופא טעמה של פרה, 'אמרתי אחכמה' הסימן לזה שהשגתי חכמה היא כאשר אני חושב אשר 'והיא רחוקה ממני' – מטמא טהורים.

(רעד"ר חוקת, תשל"ז)

**זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר
אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה
תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה
עול (במדבר יט ב).**

רש"י מביא מיסודו של רבי משה הדרשן טעם הגון לפרה אדומה משום שתבוא פרה ותכפר על חטא העגל.

יש לדעת אם פרה אדומה באה לכפר על חטא העגל, היה צריך לכאורה להביאה לאחר שחטאו בעגל ומה לפרה אדומה ולטומאת מת, אלא יראה בפשטות

הושיבו ושיבה על קברו...

"ותמיד אמליץ עבורכם לטובה..."

Kupat Hakodesh Inc.

פתגמין קדישין לרגל היו"ד של רביה"ק זי"ע

מלוקט

מתוך דברות הקודש

של כ"ק מרן

רבינו הגה"ק זי"ע

**ההתקשרות בין הרב ותלמידיו *
דבריהם הן הן זכרונם * הצדיק גם
אחר פטירתו הרי הוא בבחינת 'הולך'
מכח המצוות ומעש"ט של תלמידיו
בעוה"ז * וזרח השמש ובא השמש *
עקב ענוה יראת ה'**

ההתקשרות בין הרב ותלמידיו

גדולה ההתקשרות בין הרב והתלמיד שמעלתה עוד יותר גדולה וחזקה מאשר הבן לאביו, וכמו שמבאר הבינה לעתים את דברי ריש לקיש בסנהדרין (צט ב), כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו, דהאב והאם לא יתכן לומר שהם 'עושים' אותו כיון דעשיה לא מקרי אלא בדבר הנשלם והמתוקן, והאב והאם אינם נותנים אלא חלק החומרי, אך העיקר – היינו הנשמה – חסר ממנו, והרב שלומד אתו תורה הוא עושה אותו בשלמותו העיקרי, שהוא תיקון נפשו ונשמתו ומביאו לחיים הנצחיים חיי העולם הבא וכו', עיי"ש.

וגם בשעה שהרבי נלקח מעם התלמידים עדיין הוא מקושר ברוחו ונשמתו בתלמידיו השותים מבאר מים חיים אשר הנחיל להם בחיים חיותו, וזה שאמר אליהו הנביא לתלמידו אלישע (מלכים ב, ב ט-יב) אם תראה אותי לקח מאתך יהי לך כן וכו', וכאשר עלה אליהו בסערה השמימה כתיב, ואלישע רואה והוא מצעק אבי אבי רחב ישראל ופרשיו וכו'...

(נתיב נייטרא, גליון ב)

דבריהם הן הן זכרונם

לגוף הדבר שמלקט דברי צדיקים שדבריהם הן הן זכרונם, ודוד המלך ע"ה אמר (תהלים סא ה) אגורה באהלך עולמים, וביבמות (צו ב) שאמר יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה וכו' כל תלמידי חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר, ושם (קכב א) ברש"י מתשובת הגאונים שמתקבצים תלמידי חכמים מכל סביביו ובאים על קברו עם שאר העם להושיב ישיבה שם עיי"ש, ופשיטא שניחא להם לצדיקים לפרסם דבריהם בעולם הזה שידעו תורתם ודרכיהם ובפרט ליוצאי חלציהם שכל ההולך בדרכי אבות אני מתקומם עליו בזכות אבות (מובא בישמח משה פרשת עקב) וההכרח לידע דרכי אבות.

ואני פירשתי לעצמי הן דשפתותיו דובבות בקבר, דמה המעליותא בזה להצדיק, אך כיון דצדיקים במיתתם נקראים חיים, ובקידושין (מ ב) שהעולם נידון אחר רובו וכו', עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, ובלשון הרמב"ם (תשובה ג ד) וגרם לו ולהם תשועה והצלה שנאמר (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם עיי"ש, וידוע מה שכתב החיד"א על הספר חסידים (אות תתשט) שציינו הגליון הש"ס בכתובות (קג א) בהך דרבי דלמתים חפי דנעשה חפשי מן המצוות זה בסתם אדם אבל בצדיקים לא נפטרין עיי"ש. ויש לומר שבה שדובבים בקבר מצטרפין להדור שבעולם הזה שבתורתם שלומדים המה כאן מכריעים העולם לכף זכות לתשועה והצלה, וזה 'וצדיק' אפילו לאחר הסתלקותו של מעלה 'יסוד עולם' הוא, על ידי דיבוב בקבר ודו"ק, ובודאי מצוה גדולה להעוסקים בכך.

(מכתבי תורה, ח"ד סימן רלד)

הצדיק גם אחר פטירתו הרי הוא בבחינת 'הולך' מכח המצוות ומעש"ט של תלמידיו בעוה"ז

...הרמב"ם (אבל ד ד)
והצדיקים אין בונין להם נפש על קבריהם שדבריהם הם זכרונם, והמקור בירושלמי (שקלים ב ה) תני רבי שמעון בן גמליאל אומר אין עושין נפשות

עקב ענוה יראת ה'

...הצדיק בחיים חיותו בעולם הזה יכול ללמד תורה לבני ישראל, אולם כשעולה לעולם העליון אינו יכול ללמוד עוד עם תלמידיו. אמנם ידוע שהש"ת מתנהג במדה כנגד מדה, כמו שכתבו בשם הבעל שם טוב הקדוש על הכתוב ה' צלך (תהלים קכא ה) שהנהגת הש"ת עם האדם היא דוגמת הצל שנראה בה כל תנועות האדם ומעשהו, כך כפי מעשה האדם כך בדיוק היא הנהגת הש"ת עמו. לפיכך הצדיק שבעולם הזה נדמה בעיני עצמו לכלום ושאינו תופס מקום וכל התורה שלומד עם תלמידיו הוא מתנה טובה מאת הש"ת והוא כאין ואפס בבחינת (שמות טז ז) ונחנו מה, מדה כנגד מדה כשנסתלק מן העולם, כיון שבחיים חיותו היה חושב תמיד שתורתו היא מתנה משמים ובאמת הוא בעצמו לכלום ייחשב, אם כן כשעולה לעולם העליון כיון שכל ימיו היה תולה שתורתו היא מתנת הש"ת וכל התולה בזכות אחרים תולין לו בזכות עצמו (ברכות י ב), יש לו זכיה שתורתו מתקבלת ולומדים חידושו בעולם הזה ואינם שוכחים מהצדיק ואוחזים בדרכיו הקדושים, כי גם בחיים חיותו לא היה תולה כלל בזכותו ובמעשיו, ואם כן אין חילוק בין כשהוא חי ובין לאחר הסתלקותו, והש"ת תולה שכל תורתו שלומדים לאחרי הסתלקותו הוא בזכותו כמו בחיים חיותו...

לדאבונו רואים כיום שכל אחד ואחד שמח ומרגיש טוב במעשיו שהלא הוא שומר שבת, ומניח תפילין בכל יום, והוא לבוש עם שטריימל ובעקיטשע, ובזה הוא שמח וטוב לב, ועלינו לשום לב להתבונן האם זאת למדנו מכ"ק אאמ"ר זי"ע שתמיד כשהיה דורש הן בעידן רעוא דרעוין והן בשיעורי חומש-רש"י, היה מילל ובוכה על עצמו שבכל העולם אינו נמצא חוטא כמותו, ואדרבא לימד זכות על כלל ישראל, ועל עצמו לא החזיק שום טובה.

...זהו יסוד דרך החסידות, שאם מתנהגים תמיד בשפלות ובשברון לב משתדלים תמיד לעלות מדריגה אחר מדריגה, ובכל יום או בכל שבוע או בכל חודש מפשפשים המעשים ורוצים לתקנם, ועל ידי זה מתעלים מעלה מעלה, מה שאין כן אם שמחים ומרגישים טוב אי אפשר להתעלות. אמנם מאידך גיסא מהצורך להיות יוגבה לבו בדרכי ה', ועלינו להעלות על זכרוננו שכל"ק אאמ"ר זי"ע על אף שהחזיק את עצמו פחות מכל איש מישראל השתדל תמיד להתעלות יותר, לכן מוטל עלינו בשפל מצבינו להוסיף ולעשות פעלים בתורה ויראת שמים...

(רבינו שליט"א, בשוה"ט ט' תמוז תשס"ט)

לצדיקים וכו', וכן בבראשית רבה (ב י). אמנם יש לומר לפי מה שאמרו בבא בתרא (נח א) בהוא אמגושא דהוה חטיט שכבי כי מטא אמערתא דרב טובי בר מתנה תפשי' דיקני' עיי"ש, אם כן צדיקים אין צריכים שמירה מחטוטי וגדולים מבחייהם דתלמידי חכמים אין צריכים נטורי כמו שאיתא בבא בתרא (ח א). ואולי יש לומר לפי זה הכוונה דדבריהם הם זכרונם לפי מה שאיתא (יבמות צז א) שפתותיו דובבות בקבר, ובירושלמי שמה בשקלים שפתותיהן מרחשות עמהן בקבר עיי"ש, ועל ידי זה אין צריכין שמירה ששפתותיהן נעות כאילו הם חיים, ושומרים לעצמן. וזה שאמר 'אין עושין נפשות לצדיקים' דייקא, שזכו למדריגה זו וד"ק.

...ויש לומר עוד, שדבריהם הם זכרונם, דבריהם היינו מה שדברו והוכיחו לעם להיטיב אחריתם והרבו בעלי תשובה ומעשים טובים, וכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו וכו', משה זכה וזיכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו (אבות ה יח), וכל המושפעים ממנו שעושים מצות ומעשים טובים יתייחסו מעשיהם אליו.

וזה שאמר (זכריה ג יז) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה – שהצדיק גם אחר פטירתו לבית עולמו הוא בחינת הולך מכח המצוות הנעשות בעולם הזה מזכות השפעתו. ועיין לא"ז בבני יששכר (חנוכה ג יג; ב ג) ודבריהם הם זכרונם לפני ה' לטובה שהכל נחשב בספר הזכרון לפני ה' לטובה שהכל נחשב בספר הזכרון שלהם, ולזה אתי שפיר שנקט צדיקים דייקא, וד"ק.

(מכתבי תורה, ח"ד סימן רמב)

זרח השמש ובא השמש

יש לומר נתינת טעם למנג ישראל שמתאספים ביומא דהילולא של צדיק ועושים סעודה ואין אומרים תחנון, וד"ז הרה"ק משינאווא ז"ל"ע התרעם על זה ואמר 'איננו שמח על שנפטר אותו צדיק', אמנם מנהג ישראל תורה הוא, ויש לומר מקור לזה על פי דברי הגמרא (יומא לח ב) וזרח השמש ובא השמש עד שלא כתבה שמשו של

עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי, ומתאספים בשמחה להראות שח"ו אין אנו טועים לומר שבמיתת הצדיק נשתקע הכל רק אנו מאמינים שהכל נמשך הלאה, וחסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמינו שהותיר לנו צדיקים אחרים ותורה כדי שנוכל להמשיך להתקיים. ולכן בז' אדר יום פטירת משה רבינו ע"ה נהגו להתענות, כי על משה רבינו ע"ה העידה תורה ולא קם נביא עוד כמה וגו' וכיון שאי אפשר לאחר להיות כמותו הרי זה צער ותענית, מה שאין כן בשאר צדיקים שמזריח לנו השי"ת שמשו של צדיק אחר תמורתם אשר בצילם נחיה וזה מחסדי ה' עלינו.

(כ"א אדר, תשי"ז)

"ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה - שהצדיק גם אחר פטירתו לבית עולמו הוא בבחינת הולך, מכח המצוות הנעשות בעולם הזה מזכות השפעתו..."

<<< יהדות - המשך מעמוד 15

"דבי רבי אלעזר בן יעקב קורין לאלפין עיינין ולעיינין אלפין", הכוונה היא, שימי חודש זה אין עיקר התשובה בהם לפשפש במעשינו בלבד, אלא יתירה על זו, חובה מוטלת עלינו לבדוק מה עוללו מעשינו לאחרים, כי הרי אם לא נזהרנו בכבוד התורה ופגענו בה אפילו רק כקוצו של יוד, מיד נטפלים לזה אנשי רשע ומרמה, ומבזים את התורה ועושים אותה ללעג ולקלס בכל מיני דרכים פסולים ומתועבים, וטענתם כי גם ה"דתיים" אינם טובים מאיתנו, - לכן שובה ישראל כי כשלת בעוונך ונכשלו בזה אחרים.

המסקנה המתבקשת

מבינים אנו כי כוונת השואל, שהדגיש במכתבו את הצורך לנקוט בפעולות שיש בהם כדי להביא לידי שינוי "מהותי ויסודי" למצב העגום, - לא הייתה כלל לפעולות הסברה ומחאות אשר עם כל חשיבותם אין בהם תועלת בטווח ארוך לשינוי יסודי, ולכל היותר ביכולתם להרגיע את הרוחות לזמן קצר ביותר.

אם באמת כבוד התורה נוגעת לליבנו, וכואב לנו על ביזיונה ועל שניתנת היא למשיסה ולמרמס תחת כפות רגליהם של כופרים ורשעים למיניהם - הרי שזאת עלינו וביכולתנו לעשות: נתחיל לחזק את בדקי הבית מבפנים! נשים נא אנו דגש על כבוד התורה וכבוד החכמים, נשכין שלום בינינו לבין עצמינו, איש את רעהו יחיה בשלום, ויראה לו אהבה וחביבה. נרומם נא כולנו את כבוד התורה וחכמיה, ואז לא ירחק היום שמעשינו אלה יניבו פירות יביאו לתוצאות מבורכות ולידי שינוי "מהותי ויסודי" - כפי ביטוי של השואל. פורקי העול יתחילו לראות בכל הנוגע לתורה ולקדושת ישראל - דבר חשוב ונאצל. הם יתחילו לחלוק כבוד ויקר לתורה וללומדיה, ויתכן כי גם ישפיע על הרבה מהם לחזור לצור מחצבתם.

גליון ג - אלול תשל"א

<<< באוצר החיים - המשך מעמוד 4

במשא ומתן, בזה גופא גורם שאין לו, כי אלמלי היה שם בה' מבטחו היה הוא ית"ש ממלא לו כל מחסורו.

כללן של דברים, כשאדם זוכה, פרנסתו שלוחה לו כמו גשם היורד מן השמים, וע"ד שנאמר (שמות טז ד) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים וגו', ומבלי שיעשה שום דבר יצו ה' את ברכתו.

אמונה - זקוקה עבודה רבה

ברם כגון דא צריך לאודועי שלא יאנה את עצמו לומר אני בוטח בעוד שהדאגה מכרסמת בלבו, כי בטחון שוטים אינה בטחון, אלא שיהא זה אמונה אמיתית הגלויה לפני הבוחן כליות ולב. והאמת ניתן להיאמר שזה לא דבר קל, וצריכים לעבוד הרבה להגיע לאמונה כזו. אמנם בעוה"ר ניכר בדורתו חסרון גדול גם בעיקרי אמונה, אין רצוני לקטרג ח"ו כי באמת ישראל קדושים הם ומוסרים נפשם להשי"ת, בשמירת שבת ויו"ט, בגידול בנים לתורה, ונתינת צדקה, ומ"מ עדיין יש מקום להתחזקות יתירה בבטחון ואמונה.

ענין ההכאה במטה

נבוא לביאור הפרשה, דהנה אילו זכו ישראל ולא היו עושים כל הרעש ומריבה, אלא היו יושבים שלום ושאננים בבטחון בהשי"ת שיזמין להם מים,

משיעור חורש"י חוקת תשמ"ג

פון רבי'ן

סיפורי קודש וסיפורי הוד
שנשמעו מפ"ק של כ"ק
בהזדמנויות שונות - מדור

הרב אשר הכהן פרידמאן

דאווענען, האט דער טאטע געמאכט א הכנה לתפלה, און אנגעהויבן צו דאווענען מיט אזא קאך און ברען אז מען האט געקענט מיינען: דער איד איז דאך א שטיק תפלה, גארנישט אנדערש רעדט צו אים. די דאווענען האט געקענט נעמען אהן א שיעור שעות, ווען מען האט געענדיגט שחרית אינמיטן וואך האט שוין געקענט זיין איינס אזיגער אדער צוויי אזיגער אינמיטן טאג און נאך שפעטער אויך. ביים דאווענען איז ער געווען אינגאנצן אויסגעטוהן פון אלעס. ווען מען האט געזען דעם טאטן דאווענען האט מען געקלערט: וואס תשובה, ווען תשובה.

אבער די מינוט וואס מען האט געענדיגט דאווענען, נאך אינמיטן אויסטוהן די תפילין, - נישט צווישן אויסטוהן די תפילין של יד און של ראש, ווייל דער טאטע האט מקפיד געווען נישט אויסצורעדן צווישן די של יד און של ראש, נישט נאר ביים אהנטוהן, נאר אויך ביים אויסטוהן, אזוי ווי עס שטייט, - האט ער באלד געפרעגט: וואו איז דער כותב? וואו האלט מען מיטן תשובה? און דאס איז געווען נאך פארן טועם זיין עפעס במשך'ן טאג! עס איז געווען פון תורה צו תפלה, און פון תפלה צו תורה אזוי ווי די הייליגע חז"ל דרש'נען אויפן פסוק: ילכו מחיל אל חיל.

בו יותר מבשלוחו

דער טאטע זי"ע געווען דער ערשטער וואס האט אליין געהאלפן אויפצושטעלן די כולל האברכים דא אין בארא פארק. ווען מען האט דאס מייסד געווען האט ער אליין געשטיצט דעם כולל. יעדן חודש האט דער טאטע געגעבן א שיינע תמיכה - א סכום הגון. אפילו אין שנת תשמ"ה ווען ער איז שוין געלעגן על ערש דוי אין טוסאן-אריזונה ווען ער איז געווען זייער שוואך. דארט איז ער געווען חנוכה, און האט געזאגט די חנוכה - פלפולים אהן קיין טראפ כח, מיט מסירת נפש בפועל ממש. נישט נאר די פשעטלעך זאגן איז אהנגעקומען שווער, נאר יעדע זאך איז אהנגעקומען מיט מסירת נפש. באלד דערנאך, ווען דער טאטע איז אריינגעפירט געווארן אין שפיטאל, האט מען אויסגעפונען אז ער איז שוין געווען זייער נישט געזונט, וואס בשעת מעשה האט מען נישט געוואוסט וואס דאס איז. דאך האט ער דעמאלט נאכאלס אינזין געהאט מיט מסירת נפש די כולל יונגעלייט. אמאל ער האט מיר גערופן און געזאגט: 'מען האט דאך נאכנישט באצאלט די יונגעלייט, גיי נעם דאס געלט פון דעם און דעם', און אויסגעפירט: זעסט, איך האב אינזין דאס געלט פארן כולל!

דאן האט דער טאטע פארמאכט די גמרא און געליינט קריאת-שמע-שעל-המטה. דערנאך איז דער טאטע אריין אין זיין שטוב. דעם טאטן'ס דירה איז געווען געבויעט צוזאמען מיטן ביהמ"ד. די צוויי בחורים האבן אריינגעקוקט פון ביהמ"ד אינעם טאטן'ס צימער דורך די לעכל פונעם שליסל, אזוי ווי עס איז געווען די פארציטישע אלטע שלעסער. אין יענע שטוב וואו זיי האבן געקענט אריינזען פונעם ביהמ"ד איז געווען א בעט. דער טאטע האט זיך דארט אראפגעלייגט, און איינע פון די בני הבית זענען געקומען אונטערלייגן א קושן.

זיי זענען שטארק נתפעל געווארן פון די עבודה, די דאווענען, די לערנען, און דאס זיך צולייגן אהן א קושן. זיי האבן געקלערט זיך אויך צו צולייגן אין ביהמ"ד. בלויז איין שעה איז פארביי, און זיי הערן קולי קולות, ממש קולות וברקים, א קול פון ברכת התורה וואס דער טאטע האט געזאגט מיט א ברען און חיות, און באלד דערנאך האבן זיי ווייטער געהערט ווי דער טאטע זיצט שוין ביים גמרא און לערנט הויך אויפן קול!

זמן תורה לחוד, זמן תפלה לחוד

דער טאטע פלעגט אסאך מאל אריינקומען אין ביהמ"ד צום דאווענען מיט חסיד'ישע ספרים, אבער למעשה האט ער נישט אריינגעקוקט דערין אינמיטן דאווענען אדער אינמיטן לייענען, און כל שכן נישט אינמיטן שמונה עשרה פון חזרת הש"ץ. אויסער אמאל ווען דער שליח ציבור האט זיך צעזינגען לענגער ווי געווענטליך, האט דער טאטע געקענט כאפן א בליק אין א ספר.

ילכו מחיל אל חיל

ביים טאטן האט מען געזען קלאר אז זמן תורה לחוד און זמן תפלה לחוד. דער טאטע האט געקענט שרייבן גאר א שווערע תשובה, עס איז געווען אורייתא קא מרתחי ביה, ער האט ממש געקאכט, איך קען אפילו נישט דערציילן מיט וואס פאר א געוואלדיגע קאך עס איז געווען, ער האט דורכגעלערנט אלעס וואס האט א שייכות מיט דעם סוגיא און האט אריינגערופן דער כותב אז ער זאל שרייבן, און אזוי ווייטער. עס האט אויסגעזען אז דער טאטע איז איינער וואס ליגט בלויז אין תורה, ער איז א שטיק תורה, גארנישט אנדערש רעדט צו אים.

אבער באלד ווען עס איז געקומען די צייט פונעם

אז בקול רעש גדול

ווען דער טאטע זי"ע איז געווארן רב אין שטאט קלויזענבורג אלס יונגע יונגערמאן, זענען געווען צוויי בחורים וועלכע האבן געלערנט אין א שטעטל אין רומעניא וואס האבן געהערט אז אין שטאט קלויזענבורג איז פארהאן א נייער רב, א דערהויבענע יונגערמאן און א צאנז'ער אייניקל. זיי האבן געהערט אז זיין עבודת התורה והתפלה איז אויסערגעווענטליך, האבן זיי אפגעמאכט אין איין ווינטער נאכט זיך אריבערצוכאפן קיין קלויזענבורג און זען וויאזוי די עבודה פון טאטן זעהט אויס.

דער טאטע איז געווען רב אין די חסיד'ישע קהילה. ווען זיי זענען אהנגעקומען, האט מען געהאלטן פאר מעריב. דער טאטע האט געדאווענט מעריב מיט גרויס התלהבות, אזוי ווי דעם טאטן'ס א דאווענען... נאך מעריב האבן זיי געזען ווי דער טאטע שטייט ביים ספרים שאפע ווארטנדיג אז דער עולם זאל אהיים גיין. ווען די ביהמ"ד איז געווארן ליידג האט זיך דער טאטע אראפגעזעצט ביי א גמרא דארט אין ביהמ"ד, און געלערנט מיט גרויס התמדה גאר אסאך שעות רצופות, פון תחלת הלילה ביז איינס אזיגער ביינאכט אדער האלב צוויי, אהן אויפהער! [עס איז געווען א לאנגע ווינטער נאכט.]

ס קוואל

ומופת על כ"ק מרן רבינו זי"ע
מרן רבינו הגה"ק שליט"א
מיוחד לרגל שבת יארציית

ניו יארק

עס איז זיכער אז א זאך וואס א צדיק שטעלט אוועק, האט א שטארקע יסוד. נאר בזכותו של אותו זקן, אין זיין הייליגן זכות וואס ער האט זיך מוסר נפש געווען אויפצושטעלן תורה און לומדי תורה אין די גאנצע וועלט, און אויך די גאנצע קהלה דאזי האט דער טאטע אוועקגעשטעלט די ערשטע זאך מיט תורה ועבודה, איז דא הצלחה אינעם כולל.

לפום צערא אנרא

ווען דער טאטע זי"ע האט מייסד געווען די 'מפעל הש"ס' און די 'כולל ש"ס' דא אין אמעריקא, האט דער טאטע געזאגט: ביי מיר איז חשוב איין יונגערמאן וואס לערנט אין אמעריקא, מער פון צענדליגע יונגעלייט וועלכע לערנען אין ארץ ישראל! טאקע ווייל אין אמעריקא דער עמה-ריקא איז מען נישט אזוי שטארק מחשיב די תורה און עס איז פארהאן ווייניגער לומדי תורה קעגן ארץ ישראל, וואו דארטן איז דא גאר אסאך מקומות התורה, איז דאס אסאך מער ווערט.

רצוף אהבה

א איד האט מיר דערציילט אז ער האט געזען אמאל דעם טאטן לערנען אין איין ציה, צען שעה רצופות! מיר איז דאס נישט קיין חידוש, ווייל ווער עס האט נאר געזען די מדריגות אין עבודת ה' פונעם טאטן במסירת נפש כל ימיו, פארשטייט אליין אז דאס קומט נישט אהן קיין יגיעה.

לא איברא לילה אלא לשינת"א

עס איז געווען צייטן וואס די תלמידים פון טאטן פון די ישיבה אין שטאט קלויזענבורג האבן נישט געהאט קיין דארמעטארי וואו איינצושטיין, זענען זיי געשלאפן ביים טאטן אין ספרים שטוב. הגאון רבי ישראל ארי' זאלמאנאוויטש זצ"ל דער עכ"ר רב איז געווען א תלמיד פון יענע תקופה. ער האט מיר דערציילט אז ער האט נישט געקענט שלאפן, ווייל דער רבי האט געלערנט א גאנצע נאכט... דער טאטע האט אים געזאגט: דו שלאף, דו שלאף. אבער וויאזוי איז געווען מעגליך צו שלאפן...

שבת יומא דאורייתא

דאס האט ער כסדר געבעטן און פארלאנגט פון די תלמידים מיט א געוואלדיגע התאמצות. אפילו

יעדן שבת איז געווען סדרים אין ישיבה. אויך האט דער טאטע נישט געלאזט בחורים קומען צום טיש פרייטאג-צו-נאכטס, נאר אויב דער בחור וועט נישט מבטל זיין פון לערנען.

די ישיבה האט געהאט א סדר שבת אינדערפרי אז מען האט געדאווענט שחרית פריער פונעם טאטן. דערנאך האט מען געמאכט א הפסקה, מען האט קידוש געמאכט און געגעסן מזונות. דאן האט מען געלערנט עטליכע שעה. ערשט נאכן סדר הלימוד האט מען ממשיך געווען מיטן ליינענען קריאת התורה און מוסף. עס איז געווען צייטן אז נאכן לערנען איז מען געקומען הערן קריאת התורה פונעם טאטן.

איינער וואס איז געקומען צום טאטן'ס טיש פרייטאג-צו-נאכטס, איז אמאל געקומען אביסל שפעהט שבת אינדערפרי צום דאווענען ביי די מנין פון די ישיבה. דער טאטע איז געשטאנען ביים טיר פונעם מתיבתא אדער ביים פענסטער און געקוקט ווער עס קומט שפעהט צום דאווענען. ווען דער טאטע האט אריינגערופן דעם בחור אים פאהרצוהאלטן פארוואס ער איז געקומען שפעהט צום דאווענען, האט דער בחור געענטפערט: איך בין געווען נעכטן ביים טיש. האט דער טאטע אים געזאגט: פאר דעם בעהט איך אז מען זאל קומען צום טיש? אז מען זאל נישט אויפשטיין לערנען פארן דאווענען? און נישט צו קומען באצייטנס!?

שפתותי דובבות בקבר

די שיעורי-חומש-רש"י-טעיפ"ס פונעם טאטן זי"ע איז באמת א גרויסע זאך. איך וועל דערציילן וואס איך האב אליין געהאט מיטן טאטן: איינער האט אמאל ארומגערעדט אין טאטן'ס שטוב וועגן די טעיפ"ס וואס מען כאפט אויף די שיעורי-חומש-רש"י, און תוך כדי דיבור האט זיך דער טאטע זי"ע אהנגערופן, נו, דאס איז דאך שפתותי דובבות בקבר!

ווען מען האט דאס געהערט פון טאטן האט געכאפט אזא ציטער, אז מען איז געבליבן שטיין! פארשטייט זיך אז ווען א קינד הערט אזעלכע ווערטער פון זיין טאטן, גייט דאס אריין גוט אין הארץ! היינט זעהט מען ווי מען דרוקט די דברי תורה פונעם טאטן איבער די גאנצע וועלט, טויזענטער אידן לערנען דאס. אפילו אידן וועלכע זענען נישט געווען מקושר צום טאטן בחייו ווערן שטארק נתערור פון זיין הייליגע דברי תורה.

כל עצמותי תאמרנה

א איד איז געווען נישט געזונט פארן קריג, און איינער פון די רבנים האבן אים געזאגט: אין קלויזענבורג איז פארהאן א יונגערמאן, אן עובד ה', א גרויסער תלמיד חכם, און א צאנז'ער אייניקל, גיי זיי זיך מזכיר ביים קלויזענבורג'ער רב. ווען ער איז אהנגעקומען קיין קלויזענבורג האט ער געזוכט דעם טאטן אין שטוב, אבער ער האט אים נישט געפונען. אויך ווען ער האט געזוכט דעם טאטן אין ביהמ"ד, האט ער אים נישט געפונען. צום סוף נאך לאנגע זוכענישן, האט ער געטראפן דעם טאטן אין שטוב, אבער אונטערן טיש מעוטר בטלית ותפילין און דאווענט זיך אויס מיט געוויין פארן באשעפער! דער טאטע האט בכלל נישט געוואוסט אז ער געפונט זיך אונטערן טיש...!

עמוד צלותהון דישראל

בדורינו האט מען נישט געזען אזא עבודת התפילה מיט אמת'ע התפשטות הגשמיות ווי ביים הייליגן טאטן זי"ע!

ווען דער טאטע זי"ע האט געלערנט און געדאוונט האט מען געזען אויף אים אן אמת'ע שמחה. אין איין מינוט האט ער געקענט וויינען ביי די הללוקה'ס און אינעם זעלבן פסוק זיך צעזינגען. ער האט געקענט זינגען סיי ביי די 'הללוקה'ס, ביי 'שירת הים', ביי 'נשמת', אדער ביי 'עזרת אבותינו'. דער טאטע האט געקענט זינגען די 'שירת הים' מיט אזא שטארקע שמחה, ממש ווי מען גייט דורך דעם ים סוף!

אין לדין אלא מה שענינו ראות

אויף אונזער עולם ליגט אסאך א גרעסערע אחריות זיך צו היטן וואס מען נעמט אריין אין מויל, ווייל דער הייליגער טאטע זי"ע האט אזויפיל גערעדט און געלערנט אויף דעם. עס שטייט אין פסוק: אלכה ואשיבה אל אישי הראשון, לאמיר זיך דערמאנען די אלע שיעורי-חומש-רש"י וואס דער הייליגער טאטע האט אונז געלערנט, מען זעהט דאך אז צדיקים האבן גאר א ווייטע בליק, זיי זאגן גארנישט סתם אזוי, זיי זאגן נאר וואס זיי זעען! מען האט געמיינט אז עס איז א פרומקייט, נאר אן ערליכקייט, עפעס ווי א חומרא, אבער היינט, נאך אזעלכע גרויסע מכשולות וועלכע זענען ליידער פאהרגעקומען ביי כלל ישראל, זעהט מען דאך באמת וואו ווייט צדיקים האבן געזען בשעת ווען זיי האבן געמאכט גדרים וסייגים און וואו ווייט איז זייער כח.

בביקור במרכז רפואי צאנז

כשהוזכר השם לרבינו זי"ע נענה מיד בברכת קדשו, אף בשר"י ישכון לבטח, ושיזכה לאריכות ימים, וכן הוה שזכה לאריכות ימים, והשיב נשמתו בטרה בשנת א"ף לחייו.

(מפי הרה"ח רבי ברוך טעסלער ז"ל נאמן בית רביה"ק זי"ע, שהיה בעל העובדא שהזכיר את השם לרבינו זי"ע ונענה כ"ל)

וקוי ה' יחליפו כ"ח

התבטא פעם כ"ק האדמו"ר מעלוב זצ"ל: אצל האדמו"ר מקלויזענבורג מתקיים בכל יום ויום הדבר הכתוב וקוי ה' יחליפו כח, שהש"ת נותן לו כח בכל יום ויום חדשים לבקרים, ועד הערב הוא מחזיר את כל כוחו בעבודת קדשו עד כלות הכוחות.

(מפי הנ"ל)

תבוא עליהם ברכה

סיפר הגה"צ רבי אלטר יעקב יצחק וואגשאהל זצ"ל אב"ד לאנצהוט, בשבת הראשונה לשהותו של רבינו זי"ע ב"מחנה נופש" בוואודרידזש, מחנה הקיץ של קהילתנו הק' בימים ההם, עמדתי בביתו עת עמד ליכנס לשולחנו הטהור בליל שבת קודש, ובהיות שהיה השעה קדומה אמרתי לרבינו זי"ע שימתין קצת עד שיבואו קצת מתושבי המחנה, ענה לו רבינו זי"ע בזה"ל, איך דארף עפעס אן עולם, איך פיה רזין נישט צו עסן מיט מיין רעבעצין ביי איין טיש, נו וואו זאל איך גיין, גיי איך אין בית המדרש, און אז אידן ווילן זיך צוזעצן תבוא עליהם ברכה.

ובסיפור הדברים ציין הגה"צ אב"ד לאנצהוט זצ"ל לדברי קדשו כדברי חז"ל שיחת חולין של ת"ח צריכה לימוד, דמי יבוא בסוד ברכת קדשו, במילין "אז אידען ווילען זיך צוזעצן תבוא עליהם ברכה...".

(מפי הרה"ח רבי שמואל קראסני ז"ל ומפי הרה"ח מוה"ר יעקב שמעון לעווי הי"ו)

שולחן טהור מסעודות השבת, ומלוא חפניים מכל מאכל, הרבה יותר מכרגיל בכל אופן.

במרוצת הזמן התברר, שמשגיח הישיבה הכיר על הבחור שהגיע מחוץ לארץ שממעט מאוד באוכל, ובשאלו בכך, ענה הבחור שהנו מפונק מאוד, וקשה לו לאכול ממה שמוגש במטבח הישיבה הנעשה באופן ציבורי וכו', לכן אוכל קמעא הגם שזה קשה לו שאינו מתברך במעיו.

את הדברים סיפר המשגיח לרבינו בעמדו לפניו בתוך דו"ח על תכלית בחורי החמד תלמידי הישיבה, והוא בקדשו שם את הדברים על לוח ליבו הטהור, וזכר אותו לטוב להעניק לו מלוא חפניים מכל מאכל בשולחן הטהור כדי שלא יישאר רעב בסעודות השבת.

(מפי הגה"צ אב"ד טאב מאנטריאל זצ"ל)

א דברי חיים'ס אייניקל

בטיילו פעם בתוככי קריה בשעות שלפנות בוקר, ראה רבינו זי"ע את חשמל היכל הישיבה דלוק ונכנס לשם, בהיכנסו ראה את בנו רחימו כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א שהיה אז בגיל אחד עשר בשנות ילדותו, שהוא יושב ועוסק בלימודו בקול, לשאלת רבינו זי"ע הלא צריך אתה לקום בעוד כשעה ומה לך פה כעת, ענה מרן שליט"א הלא נמצאים אנו בימי השובב"ם, ויצא רבינו זי"ע משם ואמר לי "דאס איז א דברי חיים'ס אייניקעל".

(מפי הר"ר יהודה בערגער הי"ו)

החידושים עולים להון

בימי נעוריו אהב רבינו מאד לרשום ולכתוב עלי גליון את חידושי התורה שנתחדשו לו, וביקש כסדר מאביו מרן רביה"ק מרודניק זי"ע, שיספק לו נייר לכתובת החידושים, ומרגלא בפומא קדישא דאביו זי"ע "זלמן לייבעלע ממלא הרבה דפים בחידושי שיעולה להון רב".

(מפי הגה"צ אב"ד לינו זצ"ל)

לא תזכירו

רבינו זי"ע שאל פעם על הפלא שבספה"ק נועם אלימלך, באלהים אחרים כתיב אלקים אחרים בקו"ף, וענה שהרבי ר' אלימלך זי"ע רצה לקיים ושם אלהים אחרים לא תזכירו.

(מפי המשב"ק הרה"ח מוה"ר יצחק שמעון שימון הי"ו)

א"ף בשר"י ישכון לבטח

כשנחלש כ"ק האדמו"ר בעל ויחי יוסף מפאפא זצ"ל, צוה למקורביו שיזכירוהו לטובה בקודש פנימה, באמרו בבקשה ויבשר לנו בשורות טובות, דתיבת ויבשר נוטריקון שמו ושם אמו, יוסף ב'ן ש'רה ר'בקה.

על קברי הצדיקים הקדושים בגליל

סיפר רבינו זי"ע שבפעם הראשון שנסע לארה"ק, נסע במשך ג' ימים יום אחר יום לפקוד את המקומות הקדושים בגליל בתפילה תחנון ולימוד מאמרות התנאים הק' על קברם, ואופן נסיעתו היה כשהוא רכוב על חמור כדרך הנוסעים בימים ההם, ובתום מסעיו היה לו ייסורים גדולים מזה, עד שמוכרח היה לשכב במיטה למשך זמן אחר הנסיעה.

(מפי המשב"ק הרה"ח מוה"ר ישראל יעקב זילבערמאן הי"ו, ששמע מפ"ק בשיחה בביתו נאוה קודש)

על כסא של אליהו הנביא זכור לטוב

עוד זאת סיפר, שבנסיעה דאז ראה את הכסא של אליהו הנביא זכור לטוב, וגם שמע אז אישית מיהודי שהיה נוכח בעת שהות דר"ז רביה"ק משינאווא זי"ע בארה"ק בהגיעו למקום זה, והיות שרצה הרה"ק זי"ע לישב על הכסא אשר גבוה מאד, נתיישב על כתפיו של האיש הנ"ל, ואיש שלישי הגביה את שניהם על כתפיו וכך הגיע הרה"ק זי"ע עד למקום הכסא וישב עליו.

(מפי הנ"ל, ששמע באותה שיחה)

הילד משמאל, בנו מ"מ מרן רבינו שליט"א

להעביר רוח טומאה מן הארץ

פעם באמצע דרך נסיעתו למקומות הקדושים במירון צפת טברי' בארץ הקודש, צוה רבינו פתאום לתמיהת הנוכחים, לעצור בין הציונים הפזורים פה ושם, ליד איזה קבר אלמוני.

בהגיע השיירא ליד המצבה ממש נרתעו לראות עליה נחרת שתי וערב רח"ל, ורבינו זי"ע שנחרד למאד צוה למחוק, ואח"כ המשיך הלאה בדרכו לצפת, ויהי לפלא.

(מפי המשב"ק הרה"ח מוה"ר יצחק שמעון שימון הי"ו)

יאכל עניו וישבע

תקופה מסויימת ראו ותמהו המשתתפים ובחורי החמד בשולחנות הטהורות בשבתות הקודש, איך שבעבודתו בקודש בחלוקת שיריים, מרבה רבינו זי"ע מאוד לחלק שיריים לבחור מסויים בכל

כפלים לתשועה

נהוג היה בקודש העמדת דוכן מכירה לישועות רפואות וכל צורך, בשולחנו הטהור של רבינו ז"ע ביום שושן פורים כד הוי בדיחא דעתיה דרבנן ובי מלכא בגילפין.

ואירע פעם בעת מכירת כל הצרכים למיניהם, שבחור אחד נענה לחבירו, הנני נותן דאלער שמשגיח הישיבה יתפטר ממשצרתו ותפקידו, ומיד נרתע בראותו שרבינו ז"ע שמע את דבריו.

ואכן רבינו נתן בו את עיניו הקדושות, והלה נחרד למראה הקודש, בהבחין ברעדה שאחזתו, אמר לו כשחיוך נסוך על פני קדשו, כנראה בכוונה להרגיעו בווערטל לאחר שהבחור הראה אותות חרטה על דבריו: איך גיב צוויי דאלער אז דער משגיח זאל בלייבן.

(מפי הגאון רבי ליפא זילבערמאן שליט"א)

ישלח דברו וירפאם

עובדא הוי, שבעת טיולו בשעות אחה"צ ברחובות קרית צאנו עלה לפנימיית הישיבה, ומצא שם בחור מוטל במיטתו, ועל השאלה על היעדו מבית המדרש בשעת סדר הלימוד, ענה הבחור שאינו מרגיש בכי טוב.

לשמע דבריו צוה לו רבינו לילך תומ"י לבית החולים לבדיקת רופא, ולא הרפה מציוויו גם כשהלה אמר שזה אך היום שהרגיש בזה, בצאת רבינו משם נסו המלווים לדבר על לבו הטהור, שבטח הבחור ענה שאינו מרגיש בכי טוב בגלל היותו במצוק שרבינו מצאו כשהוא ישן בפנימייה באמצע סדר הלימוד, ולמה זה לא הרפה רבינו מלצוות לזה על בדיקת הרופא, אולם הוא בקדשו לא שת לבו לדבריהם ולא ענה כלום.

לאחר שעה שלח רבינו את משמשו לברר בביה"ח את מצב הבחור, וכשפקודת הקודש שמרה נפשו הלך המשמש בבטחו בלבו שימצא את הכל בסדר. למרבית הפלא שמע נתוודע לו בבית החולים שהבחור סובל מ'אפענדיק'ס אינפעקשאן', והרופא מטפל בו כעת בדחפיות, ויהי לפלא.

(מפי הגאון רבי יצחק אייזיק לעווי שליט"א)

במקום רנה תהא תפלה... דמצלי בעומדי דגרסי...

בערב ראש השנה הלך תלמיד הישיבה לכבס מעילו, היה זה בעת שקבע רבינו ז"ע כסדר לימוד לבחורי החמד תלמידי הישיבה בלפנה"צ של ערב יום טוב, בגמר הכיבוס חזר הבחור להיכל המתיבתא ומצא שם את רבינו עומד ומפקח על סדר הלימודים.

תלמיד הלז היה נמנה בין המשוררים שעמדו מקרוב לעזור את רבינו בשיר בעת עבודת

בתפילה לפני בתיבה בימים הקדושים כנהוג, ולשאלת רבינו על איחורו בשעה לסדר הלימוד, ענה ואמר שהלך לכבס את בגדו לכבוד יום טוב, רבינו שכנראה הבין צרכו לכבוד יום טוב הממשמש ובא, אמר לו אכן הלכת לכיבוס בגדים לכבוד יום טוב, אבל תמחול לי, שבחור שביטל תורה וכיבס בגדיו בשעת סדר הלימוד אי אפשר בו כמשורר בעת התפילה.

(מפי הרה"ח מוה"ר גדלי' לאנדא ה"ו)

נפשם תערוג לקבל נועם שבת

פעם בעת יציאת רבינו ז"ע משולחנו הטהור בליל שבת קודש הראה לי בידיו הק' שאתקרב אליו, ואמר לי כאפ אהן מיין היינט, והרגשתי בידי קדשו שמשוה הדופק כדוגמת פעימות הלב, ורבינו אמר לי גוט שבת ושם לדרך פעמיו החדרה, ולא הבנתי כוונת קדשו.

בעבור כמה שנים ראיתי בכתבי צדיקי בית לעלוב שאמרו צדיקים "ווען מען שפירט קדושת שבת קלאפט דער דפק אויפן האנט", או אז נזכרתי בסיפור הנ"ל בכיסופין וערגה לשבתות בצל הקודש.

(מפי הגה"צ אב"ד לינו זצ"ל)

ויקרא בהם שמי ושם

כשעמדתי לשרת בקודש כתבתי קוויטעל לבחור שרשם שם אמו "שרה", בהיכנס הבחור קרא רבינו את הקוויטעל והפסיק לפני שם אמו ושאל לו, האם זה שמה, הבחור נתחוויר בפניו ואמר לא ידעתי שמה בוודאות, אולם יודע אני שקורין אותה בשם כינוי "שאר"י, וחשבתי שבטח שמה שרה, קרא לי רבינו ואמר לי לכתוב קוויטעל מחדש כמו שכותבים במי שאין יודעין שמו.

(מפי הגה"ח רבי משה ווייס ז"ל)

ועל גרי הצדק

לאחר קביעת מקום מושבו בארה"ק הגיע פעם לבית רבינו יהודי עם אשתו וביתו, שבעוה"ר מצב התנהגותם היה רחוק מדרך היהדות הצרופה, והלה היה מיודע לרבינו ז"ע מגלילות העיר רודניק, שאביו היטיב פעם עשות לרביה"ק מרודניק ז"ע בעת כהונתו ברבנות דשם, ואכן רבינו כאות הכרת הטוב, קרא להרבנית הצדיקת תליט"א ואמר לה להכין כיבוד ופירות לכבוד האורחים.

לאחר זמן מה ביקש רבינו מן האיש לדבר אתו ביחידות, והלה צוה לאשתו ובתו להמתין לו מחוץ.

והנה עברה שעה שעתיים ויותר והללו המתינו

ביום המחרת ישבו הבית דין יעשו גיור כהלכה, ונפרד האיש עם משפחתו מבית רבינו ז"ע לשלום, בראות רבינו שהרבנים וגם אני לידם מביעים התפעלות על היכרו בחוסר נפש ונשמה היהודית, אמר לנו כדי להסתיר הדבר, שום מדריגה לא היה בדבר, בעמדם ליד שולחני ראיתי שהתינוקות מחזיקה את הסכין עם מקום החתך כלפי מעלה, וזה סימן בדוק ומנוסה שבני ישראל רחמנים בני רחמנים אינם עושים כן, בדברי עם האב שאלתי אותו שיגיד לי על מולדתה, והלה התעקש לכמה שעות באמרו קודם שזה בתו, ולאחר זמן שכבר הודה ניסה בכל מיני סיפורי מעשיות לשקר על היותה ממקור ישראל, ובחסדי ה' עלה לי לבוא על בריור הדברים.

(מפי הנ"ל)

הילד מימין, בנו מ"מ מרן רבינו שליט"א

ויזרח אור

פעם בעת היכנס רבינו ז"ע לשיעור חו"ר ראיתי אחד מאנ"ש החשובים מיודעי תורת הח"ן, שקיבל פני רבינו בהיכנסו לביהמ"ד ונשא ונתן עמו בדברים עד הגיע למקום כבודו, ופתח בשיעורו.

לאחר השיעור בעמדו לצאת קרא רבינו לזב, ונשא עמו בדברים עד היכנסו למעלית, נגשתי בשאלה לאיש מה ועל מה היו הדברים, וענה לי שבשיעור קבוע ומיוחד המתקיים עם כמה מחשובי גאוני תורת הנסתר נתקשה להם דבר, ולא עלה להם למצוא פשר הדבר, ובהיכנס רבינו לביהמ"ד הציע את שאלתם לרבינו, בחשבו שרבינו יברר את הדברים ובמשך השבוע או יותר יקבל ממנו תשובה, אולם רבינו שמע את הדברים עד התיישבו במקומו, ומיד בצאתו קרא לו וענה ויזרח אור.

(מפי הגאון רבי פנחס וויעדער שליט"א)

הערליכע געקליבענע סיפורים און עובדות פון אונזערע רבי'ס פארציילט דורך רביה"ק זי"ע און יבלחט"א רבינו שליט"א

• מדור חדש לרגל היו"ד של כ"ק מרן רביה"ק זי"ע •

געגאנגען ווייטער זיין וועג מיט די ארבעה מינים אין זיין האנט, און האט ביזדערווייל דערציילט אויף די הייליגע עבודה פון דער הייליגע זיידע, דער צאנזער רב זי"ע ווען ער האט געשאקלט לולב, אזוי ביז ער איז אנגעקומען צו די סוכה, וואס דארט איז אויך געווען א סכנה צו בלייבן פון וועגן די פייער וואס מען האט געשאסן וואס האט געקענט אריינפאלן אינערווייניג. נאך וואס ער האט דארט מקיים געווען די מצוה פון שאקלען לולב, זענען זיי צוזאמען צוריק אין שול.

(צום סוף, איז די ארמיי טאקע נישט אריין אין שטאט, ווייל די ארמיי פון עסטרייך האט זיך געשטארקט איבער זיי, און זיי האבן צוריקגעצויגן.)

(רביה"ק זי"ע)

באמבעס און פייער אויף אלע הייזער פון שטאט. די אידן וואס זענען נאך געבליבן אין שטאט האבן אנגעהויבן צו אנטלויפן פון שטאט אינמיטן יום טוב, וויבאלד עס איז געווען פקוח נפש. יענע איד האט זיך געאיילט צו די הויז פון נאסויד'ע רב און האט אים דערציילט אז אלע אידן אנטלויפן פאר זייער לעבן און האט אים פארגעשלאגן צו אנטלויפן צוזאמען מיט אים. אבער דער נאסויד'ע רב האט אוועק געמאכט זיינע רייד און האט אים געזאגט אז עס איז א פחד שווא (א שרעק בחינם) און אויך איז יעצט יום טוב און ער וויל נישט ארויסגיין פון שטאט אום יום טוב. ווען דער איד האט דאס געהערט, איז ער אויך געבליבן אין שטאט.

ווען עס איז געווארן בייטאג, איז דער איד געקומען אין שול, און איז געווען ערשטוינט צו זען אז עס איז נישט דא נאך א מענטש חוץ פון אים אין די גאנצע שטאט! זיי זענען אלע אנטלאפן. ער שטייט נאך אליין אין שול, און פלוצלינג זעט ער ווי דער הייליגע נאסויד'ע רב קומט אריין אין בית מדרש מיט די ארבעה מינים אין זיינע הענט. ווען ער האט באמערקט אז מען האט נישט אויפגעשטעלט א סוכה אין שול, האט ער געזאגט פאר דעם איד, "איך זעה אז דא איז נישט דא א סוכה וואו מען קען שאקלען לולב ווי אונזער מנהג. לאמיר גיין זוכן א סוכה." יענע איד איז ארויס נאך אים צו די גאס פון שטאט, ווען די גאנצע צייט וואס זיי זענען געגאנגען פאלן באמבעס אויף רעכטס און אויף לינקס און העכער זייערע קעפ, און אזוי אויך פייער וואס די רוסישע ארמיי האט געשאסן.

אבער דער נאסויד'ע רב האט זיך נישט וויסנדיג געמאכט צו דאס אלעס, נאר איז

איך האב געהערט פון א איד וואס איז דארט געווען בשעת מעשה. אז אין די טעג פון די ערשטע וועלט מלחמה, ווען די ארמיי פון עסטרייך-אונגערן האט מלחמה געהאלטן מיט די ארמיי פון רוסלאנד, און די רוסישע ארמיי האט איינגעבראכן די גרעניץ צו אריינקומען אין עסטרייך-אונגערן. ווען מען איז געשטאנען פאר די יום טוב סוכות (שנת תרע"ה) זענען שוין די רוסן געשטאנען ביים גרעניץ פון זיבנבערגן, נאנט צו די שטאט אינטערדאם וואו דער נאסויד'ע רב זצ"ל האט געוואוינט. זייער כוונה איז געווען ווייטער צו אריינקומען טיף אין די שטח פון אונגערן. און טאקע, פיל אידן האבן שוין מקדים געווען רפואה למכה און פאר סוכות זענען זיי אנטלאפן פון די זיבנבערגן בערג טיף אריין אין אונגערן. און אויך דער הייליגע עצי חיים זצ"ל איז אנטלאפן פון די שטאט סיגוט, און אזוי האבן געטוהן נאך אסאך צדיקים.

און יענע איד האט מיר דערציילט, אז די ערשטע נאכט פון סוכות איז געקומען די רוסישע ארמיי נאנט צו די שטאט אינטערדאם און האבן אנגעהויבן צו שייסן

טייערע יונגל!
וועלכע מוסר השכל קענסטו
ארויסנעמען פון די מעשה
אויף עבודת השם?

חברת
צאן קדשים

ש"י התאחדות אברכים צאן קדשים
בניסאות כ"ק מרן אדמו"ר הנתיק שליט"א